

Hrvatsko delavstvo.

Hrvatski delavci osnovali so si samostojno stranko na popolnoma krščanski podlagi ter bodo izdajali v Zagrebu svoj list. »Hrvatski radniški glas« bode prenehal izhajati v Sisku, ter se bode združil z novim delavskim listom v Zagrebu. Ta korak hrvatskega delavstva je velevažen. Vidi se, da se pričinja tudi na Hrvatskem jasni.

Vojska.

Vojska med Angleži in Transvaalom še se ni začela. Mogoče, da na zadnje vojske še sploh niti ne bo. Stari angleški kraljici se je namreč začela oglašati vest, ki ji pravi, da Transvaalci niso ničesar zakrivali, kar bi Angleže sililo v vojsko, ampak Angleži sami iščejo vojsko, ker bi radi dobili v svoje roke zlatopolno deželo transvaalsko. Videli bomo, kdo bo zmagal, ali poštenost kraljice, ali sebičnost angleškega ljudstva.

Cerkveno-politične zadeve.

Kje je naša zavednost?

Izpod Pohorja.

Po ustavnih zakonih so v Avstriji enakopravni vsi narodi, vse vere. Da pa velja kaj v državi, moraš se posluževati svojih pravic. Bolj ko čuvaš in rabiš svoje pravice, več upliva imaš v državi. Kdor pa svoj talent zavije v robec, ta si ne le ničesar ne pridobi, ampak še kar je dobil, mu vzemó.

V Avstriji je nas katoličanov ogromna večina. Po ustavi smo enakopravni z državljani drugih veroizpovedij. Ali kake pravice uživamo, kako se z nami postopa, koliko se ozira na nas, koliko štejemo med silami, ki rivajo državni voz? Odgovor dobiš, če le pogledaš v kak nasproten list; če stopiš v kak nasprotnikov shod; če se vsedeš v kako višjih, srednjih, pa tudi nižjih šol; če pretehtaš parlamentarno delovanje; če opazuješ sestav ministerstev in drugod ga dobiš. Poglejmo samo po časopisju ter se vprašajmo: Se-li pisari in sme pisariti o katerikoli drugi veri in nje privržencih v Avstriji tako, kakor o katoliški veri in avstrijskih katoličanih? — Zakaj pa se nam katoličanom godi tako? Zato, ker se sami ne zavedamo, da smo enakopravni z drugimi državljani, in ker sami odločno ne branimo in ne rabimo svojih pravic. Sv. Pavla so dali nekoč rimski sodniki s šibami preteptati. Rimske postave so pa prepovedavale preteptati rimskega državljana. S ponosom in odločno se je sv. apostel nasproti državnim uradnikom skliceval na to, da je rimski državljani, ter zahteval od njih očitno zadoščenje. In sodniki so se vstrašili, prišli in apostola prosili za odpustčenje. Nas katoliške Avstrijane preteptajo in blatijo po časnikih in zborovanjih, kolikor se komu poljubi, tudi lete palice, kamenje in pljunki na nas; mi smo pa bolj potrpežljivi ko sv. Pavel, in ne zahtevamo zadoščenja. Če je ta potrpežljivost krščanska čednost, je vprašanje, ki bi ga bilo vredno rešiti. Uči se vsaj, da se zoper čednosti lahko pregrešiš »per excessum« in »per defectum,« toraj zoper potrpežljivost, če si preveč ali premalo potrpežljiv.

Nedavno je pisal znamenit katoliški mož dr. Ebenhoch: »Dve leti smo mirno gledali in potrpežljivo prenašali vse zaničevanje in preganjanje svojih nasprotnikov. Toda naša potrpežljivost je pri koncu. Vidi se, kakor da bi se v naši državi balili le onih, ki so radikalni. A radikalni moramo biti i mi. Katol. ljudska stranka je močna stranka; za njo stoji nemško prebivalstvo planinskih dežel. To dobro ljudstvo mora samo svojo stvar vzeti v roke in videti hočemo, ali bo odmeval nje glas. Tako ne more in ne sme iti dalje.« Zveselili smo se teh besed ter rekli: »No, sedaj bo vendar konec naše mlačnosti, ter postanemo vroči!« — Bog ve!

Res, katol. stranka v Avstriji je, ali bolje rečeno, bi bila močna stranka; za njo bi stala ogromna večina ne le nemškega prebivalstva, temveč tudi drugih narodov po širni Avstriji, ko bi imeli tako skupno stranko. Socijalni demokrati imajo organizacijo s sedežem na Dunaju, kjer so zastopane vse narodnosti in dežele; mi katoličani je nimamo. Razkosani se kosamo tu in tam z nasprotniki. Ker nimamo enotnega vodstva in črteža, ne nastopamo s tako močjo, da bi nas morali slišati, vpoštevati, spoštovati. »Boj je človeško življenje«, kolikokrat se te besede povdarjajo in polagajo na srce. Če so važne za zasebno, gotovo tudi za javno življenje. A če trobenta le slab glas daje, kedo se bo pripravil na boj? Da bi nam nebesa poslala moža, ki bi zdramil in sklical v boj za svoje pravice vse avstrijske katoličane s klicom: »Bratje! vemo, da je že ura, da vstanemo od spanja!«

Dopisi.

Iz Slovenske Bistrice. (Volitve). Razpisane so nove volitve za naš okrajni zastop. Dne 22. oktobra začnemo. Nasprotna stranka, njej na čelu g. Stiger, stacunar v Slov. Bistrici, se že celo leto pripravlja na njo. A tudi mi kmetski narodni volilci, bodisi v velikem posestvu, kakor tudi v občinah, smo pripravljeni. Kdor je zasledoval delovanje poprejšnjega nemško-liberal. zastopa in sedaj že 12 let v slovenskih rokah se nahajajočega okrajnega zastopa, temu ni treba očali, da vidi veliko razliko med prej ali slej. Ko je okrajni zastop prišel v naše domače roke, bilo je takrat okroglih 38.800 gld. dolga. Kako se je v hranilnici gospodarilo, še tukaj navajal ne bom. — Sedaj se je reklo začeti delovati in ob enem varčevati. Takoj se je sklenilo, da se bodo vsa nadzorovanja cest in vse potrebne komisije brezplačno opravljale. Ob enem smo prosili g. dr. Radeja, takratnega namestnika deželnega poglavarja, da nam je pripomagal izposlovati pri deželnem zboru odpis dolga 10.000 gld., katere je bil okrajni zastop dolžan deželnemu odboru. Naklade 35% so se takoj znižale na 30%, katere se še danes pobirajo. Kljub temu, da so se doklade takoj znižale, se je vendar v teku 12 let izplačala že velika svota dolga, namreč 28.000 gld. Tudi hranilnično premoženje se je izdatno poboljšalo, tako da ima danes 32.000 gld. rezervnega zaklada.

Vse volitve zadnjih 12 let so bile več ali manj mirne. Toda letos se kaže, da bodo jako burne, ker Stiger s svojimi pristaši obdeluje vsakega volilca bodi osebno, ali pismeno. Sedaj nastane vprašanje, zakaj se ravno letos Stiger toliko briga za volitve? Ali mari hoče svojega bratiča, celjskega župana posnemati? Nekaj gotovo hoče svetu pokazati, da županuje v Slov. Bistrici župan strogo nemškega mišljenja. A to ni vse. Ampak poglobitna stvar je vse nekaj družega. Mestna občina nima primernih stanovanj za oficirje dveh dragonskih eskadronov, a tudi denarja nima, da bi se zidalo potrebno poslopje. Iz te zadrege misli Stiger mestni občini pomagati z okrajnim zastopom. Misli si, ako dobimo jaz, gospod Stiger in moji nemški in nemčurski privrženci okrajni zastop v svoje roke, tedaj postavimo za hranilnico imenitno poslopje za 35—40.000 gld. Plačal bode okrajni zastop z rezervnim hranilničnim zakladom. Glejte kmetje, Stigerja in njegovo stranko! Nemška mestna gospoda in njeni verni pajdaši v okraju uporabljali bodo Vaš denar za mestne, a ne za Vaše kmečke koristi. Kajti Vam novo hranilnično poslopje ne prinese nobenega dobička, pač pa Vam požre ves rezervni fond, ki pa še sedaj komaj zadostuje za pokritje vlog. Za oficirje naj skrbi mesto, ne pa okraj! Rezervni fondi niso v prvi vrsti za zidanje hiš, ampak za pokritje vlog.

Tudi se namerava napraviti električna železnica od postaje do Gornje Bistrice, kakor hitro se za pokritje garantira. Najbrž si tudi

tukaj mestni gospodje pobožno mislijo, kaj bi bilo ko bi nam hotel okrajni zastop garancijo prevzeti. Ali slišite kmetje? Mestna gospoda se bo vozila, Vi pa boste denar dajali! V kratkem smo pokazali, kaj se nam vse zgodi, če se mi veleposestniki ne oklenemo naših voditeljev in se ne držimo strogo discipline, da volimo vsi kakor en mož.

Stopimo torej odločno na volišče 22. t. m. ne dajmo se od nikogar pregovoriti, bodisi potem kdorkoli hoče. Od nas je odvisna sedaj osoda našega okraja, veleposestniki, vzamimo jo v svoje roke, da nam ne bode zamogel nihče očitati, da nismo bili možje. Če bi nam pa tudi bila osoda nemila, kar pa ne bo, ako ostanemo trdni in jekleni, imamo pa vsaj samozavest, da smo storili svojo dolžnost. Vam, g. Stiger, pa svetujemo, da si ne delate prevelikih upov, ker zmagali še niste, a propasti pa znate. Več volilcev.

Celovec. (Gospodarska zadruga v v Sinčivasi) otvori svoje novo skladišče v nedeljo 22. oktobra in ne 15. oktobra, kakor je bilo popred namenjeno. Pri delu so nastopile nekatere ovire in se mora otvoritev vsled teh za 8 dni preložiti. Govorili bodo pri otvoritvi č. gg. dr. J. Šustersič iz Ljubljane, Kač iz Žalca in Grafenauer iz Brde.

Gostje iz Štajarske pridejo lahko z vlakom opoldne in se vrnejo zvečer. Ker je pa Sinčavas zase mala vas pri železniški postaji in ker ta dan morebiti ne bo varno hoditi v mesto Velikovec — za varnost Sinčevasi skrbeli bodo stotine naših kmetov — prosimo, da bi se gg. gostje popred naznanili g. vikarju Podgorcu v Celovcu, da se obed priskrbi za goste v skladišču. Otvoritev podružnice v Velikovecu, ki bi se imela vršiti preteklo sredo, se je morala tudi odložiti za en teden. Na dan 22. oktobra bode tedaj v Sinčivasi zborovanje, upamo sijajno, kakor še malokatero. — V nasprotnem Velikovecu pa se bo baje isti dan sešel liberalni »Bauernbund«. Dva tabora, med kojima se bo zdaj boj začel na življenje in smrt. Boj pričnemo z veseljem prepričanem, da bomo zmagali le mi.

Malanedelja. (V o b r a m b o.) V zadnjem listu »Slov. Gosp.« navaja v svoji obrambi g. nadučitelj Cvahte, da se mu je z notico, prijavljeno 14. septembra t. l. v »Slov. Gosp.« hotelo le poleno pod noge vreči, zakaj? — zato, ker je bil nekemu tukajšnjemu »autokratu« preveč v karte pogledal.

Ni moj namen preiskovati, se li res nemški jezik na naši šoli tako skrbno neguje, to naj dokaže g. dopisnik omenjene notice. Kar pa se tiče gledanja »kart,« osmeljujem sig. nadučitelju javno reči, da še moja »karta« zmiraj toliko zaupanja in spoštovanja zauživa, bodi si med ljudstvom ali pa tudi med narodnomislečim učiteljstvom, kakor njegova ugledna drevesnica, na kateri naj bi se naša deca v gospodarstvu urila. Spoštovanjem Anton Božič, župan in kr. šolski nadzornik.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) so darovali za dijaško kuhinjo mariborsko 30 K.

(Imenovanje.) Deželnega sodišča svetovalec v Mariboru, dr. Maks Bouvier, pride kot državni pravdnik v Celovec. Adijo, nobena slovenska solza ne poteče za njim.

(Železnica ob Sotli.) Železniško ministerstvo je z odlokom z dne 24. sept. dalo Štefanu pl. Daubachyju v Zagrebu dovoljenje za navadnotirno železnico od Dobove pri Brežicah proti Blagonskem, Starivasi, Polju in Sv. Križu pri Rogatcu.

(Iz Slov. Bistrice) nam pišejo: Ker nimamo tukaj Slovenci trgovine z železnino, treba bo nam misliti na ustanovitev take trgovine. Zvezo slovenskih zadrug prosimo že sedaj potrebnih nasvetov. — V Spodnji Polskavi pa nameravajo ustanoviti veliko

konzumno društvo, ako se ondotne narodne razmere kmalu za Slovence ugodno ne spremenijo.

(Duhovniške spremembe.) Odpust je dobil č. g. kapelan v Teharjih, Jožef Kržišnik, da dovrši na Dunaju modroslovne študije. V zavod Camposanto v Rimu je sprejet č. g. Avgustin Stegenšek, doslej kapelan v Selnici. Prestavljeni so č. gg. Ivan Jurko iz Slivnice pri Celju na Sladko goro, Anton Miklič iz Sv. Vida pri Ponikvi v Makole, Jakob Palir iz Št. Eme pri Šmarju v Selnico nad Mariborom, Miroslav Volčič iz Sladke gore v Teharje. V začasni pokoj je stopil č. g. Janko Šanda, dosedaj kapelan v Makolah.

(Učiteljske plače.) kakor jih je sklenil naš deželni zbor, so dobile najvišje potrjenje. Od julija naprej bodo dobivali učitelji plače po novi uravnavi.

(V vojno šolo) na Dunaju je sprejet nadporočnik g. Martin Majcen. Imenovani je stajarski rojak.

(Pri Malinedelji) agitira za socialno demokracijo nek Edi, čevljar na Vrhovnjaku ter priporoča in vabi ljudstvo na list »Rudeči prapor.« — Pošteno slovensko ljudstvo, pozor!

(Zreče.) Daleč na okoli znani zidar Jurij Skaza je na cesti Vitanje-Dolič, sedeč da se bo prevrnil voz, z voza skočil tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo, desno pa močno poškodoval. Čeravno je ponesrečenec oseba že priletna, vendar je upanje, da bo mogel opravljati kmalu zopet svoje delo.

(Pišee.) Končali smo z vinsko trgovijo. Vina bo približno manj kot lani, a to, kar je, je dobro, ker so vinogradniki skrbno odbirali zdravo grozdje od nezdravega. Cena je že sedaj višja od lani od 18—26 kr. liter. Vinski kupei, požurite se! — Z novim letom dobimo novo pošto, ki je zelo potrebna. A čudno je od našega prečudnega gsp. barona, da hoče imeti pošto za svojo visokorodno osebo blizu svojega grada, vsi drugi pa naj bi iz Pišec hodili dober četrt ure prek hriba k pošti. To bi bilo lepo, to ne sme biti! Upamo, da bo poštno ravnateljstvo ukrenilo pametno po dejanskih razmerah, in se ne bo dalo motiti od muh posameznika. — Pod vodstvom č. gg. lazaristov smo obhajali rožnensko tridnevno. Obhajancev je bilo okoli tisoč.

(Iz šole.) Gosp. Miroslav Šijanec, učitelj na Cvenju pri Ljutomeru, je imenovan c. kr. učiteljem na državni deški šoli v Pulju, gosp. Ivan Vrščaj, bivši učitelj v Ljutomeru, v zadnjem času na Dunaju, pa suplentom na c. kr. učiteljsko v Kopru. Gosp. K. Kveder, podučitelj v Račah, je dobil enako mesto pri Sv. Juriju ob juž. želez.

(Mariborsko učiteljske.) Ker si je vadniški učitelj, g. Jakob Marin, vsled padca s kolesa zlomil levo nogo, nadomestuje ga v šoli gosp. F. Lichtenwallner, učitelj na okoliški šoli.

(Zavedne občine.) Več občin mariborske okolice na pr. Poljčane, Studenice, Makole je prosilo za odstranjenje samonemškega pečata pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru in nadomeščenje s slovensko-nemškim. Prošnje so se naredile na notranje ministerstvo in so se oddale gosp. poslancu Žičkarju. Obenem se je tudi prosilo za slovensko uradovanje pri mariborskem glavarstvu. Da bodo prošnje uslišane, naj se vzdramijo tudi druge občine, posebno one po Slov. goricah. Občine se naj ne ozirajo na glavarja Kankovskega, kateremu bržkone take prošnje ne bodo ljube, ampak naj upoštevajo svojo narodno dolžnost.

(Nemški hinavci.) Ker smo v zadnjem uvodnem članku poročali, da bi se proti Slovanom postopalo celo drugače, tudi s puškami, ako bi delali take nemire kot Nemci zadnji čas, zavračali so nas nekateri nemški stajarski listi, da to ni res, da le ščuvamo ljudstvo. Še iste dni so prinesli nemški časnik iz Dunaja, da se delajo za dan, ko se razveljavijo jezikovne naredbe, skrbne

in previdne priprave. V vseh večjih krajih na Češkem bo isti dan pripravljeno vojaštvo in orožništvo. Da bi se take priprave naredile tudi za Nemce, kadar nameravajo rogoviliti, čutili bi se Slovani vsaj enakopravne. Sedaj pa?

(Slovenska zavarovalnica.) Ker je glavni zastopnik banke »Slavije«, gosp. Ivan Hribar, sovoditelj one stranke, ki po svojih glasilih strastno napada cerkev in slovensko duhovščino, sprožil je »Slovenski list« misel o slovenski zavarovalnici zoper ogenj, pri kateri se naj v prvi vrsti zavarujejo vsa cerkvena poslopja na Slovenskem. V kratkem se bo vršilo ustanovno zborovanje.

(Nemci so krivi.) Da so bili vseh nemirov v Celju, ko so prišli tje kaj češki dijaki, krivi edino le Nemci, dokazujejo neprestane obsodbe Nemcev pri celjskem sodišču. Zopet se nam poročajo nove obsodbe. Mestni uslužbenec pl. Sonnenburg je bil obsojen zaradi psovanja na 10 gl. globe in hlapec Leskošek, ki se nahaja v nemški službi, na 14 dni zapore. — Sin celjskega župana Stigerja je bil dne 9. t. m. obsojen na 30 gl. globe, ker je slovenskim damam zasramujoče žvižgal.

(Rajši v Dravo, nego v zapor.) Dne 4. t. m. so prijeli delavca Antona Tuscha v Magdalenskem predmestju zavoljo tatvine. Ko so ga gnali čez dravski most v zapor, vspne se Tusch naenkrat čez ograjo ter skoči v Dravo. Vse to se je zgodilo tako hitro, da je policaj videl svojega varovanca šele, ko je padel v vodo. Rešiti ga niso mogli več, tudi trupla še niso našli.

(Učitelj Gostinčar) je bil v nedeljo v Ljubljani. Udeležil se je po kolesarski dirki koncerta, kjer so se temu narodnemu mučniku prirejale srčne ovacije. Nosili so ga po dvorani. Nemški listi so silno jezni, da so Slovenci, posebno vrli Žalčani učitelju Gostinčarju priredili povsod sijajen sprejem, ko je prišel iz celjskega preiskovalnega zapore. Zahtevajo, naj se ga nikakor ne postavi pred celjsko poroto, ker je baje v njej preveč Slovencev. Kakor slišimo, resnično ne pride pred porotnik, ampak pred posameznega sodnika, kjer se mu bo treba zagovarjati zaradi prekoračenja potrebnega silobrana.

(Nova železnica.) Prihodnje leto se začnejo izdelovati načrti za železnično progo Velenje-Kamnik.

(Nova štifta) pri Gornjemgradu. Nas vrli občinski zastop je sklenil dne 1. oktobra prositi namestništvo, da se podpravi celjsko redarstvo z ozirom na napade, kateri se vršijo na mirne, po svojih opravkih v Celje prihajajoče Slovence in njihove goste.

(Kranjske novice.) Za učenje ruskega jezika se je v Ljubljani oglasilo 154 oseb. Ako bodo vstrajali, se bode za nekaj let za vsakim vogalom v Ljubljani čulo rusko govornico. — V Ljubljani se mudi mlad ruski učenjak gosp. Konstantin Radčenko ter proučuje narodopisne in krajevne razmere slovenskega naroda. — L. 1897 se je vknjižilo na kranjskih posestvih čez 11 milijonov novih bremen. Razbremenila pa so se zemljišča samo za štiri milijone. Tako propada kmetski stan! — V Strnici pri Postojni je požar vpepel celo vas, razven 5 hiš. Postojnske ognjegase je na poti ustavljal medved, ki se ni hotel ganiti s ceste. — Javna poučna predavanja preskrbuje slovenska krščansko-socialna zveza Ljubljancanom vsako sredo. Posnevanja vredno!

(Poslanca Robiča) je povabil minister-ski predsednik grof Clary k sebi na posveto-vanje.

(Kako nemški listi hujskajo!) Nečuveno je, kako nemški listi hujskajo proti Slovanom. »Münch. N. Nachr.« pišejo o avstrijskih Slovanih: »Čehi nameravajo iztrebiti nemški narod«, »Slovan se da le tedaj omikati, ako zna nemški«, »Slovenskega slovstva ni«, »Slovani niso veliko bolj omikani, kakor Culukafri in Hotentoti«, »Slovani so docela manjvredni narodi«. Toliko laži, obrekovanj

in nespameti skupaj more le napisati samo nadut nemški časnikar.

(Celjsko državno pravdnštvo) toži občinski zastop občine celjska okolica in pa celjski okraj zaradi razžaljenja celjske policije. Razžaljenje se je storilo s tem, da sta ta dva zastopa zahtevala podržavljenje celjske mestne policije. No, zatožencema gotovo ni vroče, tožbo bosta že vedela postaviti v pravo luč!

(Poziv.) »Slovenska krščansko-socialna zveza« dobiva od mnogih strani pozive po dobrih gledaliških igrar, primernih našemu ljudstvu. »Zveza« ima nekaj takih iger pripravljenih in bi jih izdala v posameznih cenениh snopičih, ako se oglasi potrebno število naročnikov. Opozarjamo na ta poziv posebno društva na deželi, ki naj se v prvi vrsti zapišejo med naročnike. Zadošča naznanilo na dopisnici. Ako se do 1. novembra oglasi zadostno število naročnikov, izide okolu 15. novembra 1. snopič. Naznanila naj se pošiljajo odboru »Slovenske krščansko-socialne zveze« v Ljubljani. Najboljše bi bilo, da društva naročijo toliko iztisov posameznih iger, kolikor je v igri ulog.

(Kolovozi po vinogradih.) Iz vinorodnih krajev nam pišejo: Zadnja številka Vašega cenjenega lista je prinesla za nas vinogradnike neveselo vest, da bomo kaznovani, ako ne popravimo dostojno cest po vinogradih. Na katero željo je izdan ta deželno odborski odlok? Gotovo na željo kakih par nemških gospodov, ki se ne morejo gladko kakor po mestnem tlaku pripeljati v svoje vinograde. Mi mislimo, da bi se ravno tem na ljubo ne smele popravljati ceste med vinogradi, kajti za mestne mehkužneže je dobro in zdravo, da si malo pretresejo svoje lene kosti. Mi sicer nismo proti popravljanju cest med vinogradi, toda deželni odbor bi moral vedeti, da to ne gre tako lahko in zato nam tudi ne bi smel pretiti s kaznijo. Ceste po vinogradih so navadno jako dolge in popravljane bi stalo ogromne svote, kojih pa mi kmetje nimamo. Deželni odbor pa nam gotovo ne bo pomagal, saj nam niti okrajnih cest noče vsprejeti v svojo oskrbo. Našim nemškim bratom je bolj naklonjen. Pa če tudi bi nas dolgost cest ne strašila pred popravljajem, vendar se moramo vprašati, kako jih naj popravimo, da bo poprava nekaj časa trpela? Toliko klancev, po katerih teče voda, toliko senčnih krajev, toliko hribov in nižav, hvala lepa, gospod deželni odbor, popravo takih cest lahko vzamete Vi v svojo skrb. Bomo videli, če tudi Vam ne bo denarja zmanjkalo. Ne preganjajte nas kmetov s pretiranimi zahtevami, ne vznemirjajte nas s kaznijo, sicer bomo vstali mi kmetje, kakor en mož ter zaklicali: »Spodnji Štajar nam pustite pri miru, tukaj smo mi gospodje!« Opomba uredništva: Proč od Gradca!

(Jezikovni zakon za celo državo.) V izvrševalnem odboru desnice se je sklenilo, da hočejo stranke, zastopane v desnici, izvajati skupni program, delati za udeleževanje jednakopravnosti vseh narodov Avstrije in zahtevati parlamentarno, večini vstrezajočo, vlado. Tudi je bil vsprejet predlog Povšeta in tovarišev, da se mora jezikovni zakon skleniti za vso državo.

(Prošnja.) Slavnim županstvom in prečast. župnim uradom po Dolenjskem in Štajerskem: Marijana Blažetič, rojena Hadalin iz Klavž pri Podmelecu št. 53, Goriško, odšla je leta 1864 od tu se svojim drugim možem Ivanom Blažetič na Dolenjsko (Mahov malin) in potem ni za njima nikakega sledu. Nje sin iz prvega zakona, Štefan Božič, barvar v Klavžah (Podmelec), iskal jo je tam l. 1870, pa je bila, kakor se mu je pravilo, baje odšla na Štajersko, in vse povpraševanje po nji je bilo zaman. Zato je naprošen vsakdo, komur je kaj znano o osodi označene Marijane ali o nje možu, naj blagovoli sporočiti to upravništvu »Slovenca« ali pa farnemu uradu v Podmelecu (pošta Podmelec).

(Iz Sevnice) se nam poroča: Pretečeni mesec je tukaj ženica A. Košar, rojena na

Blanci, izpolnila 100 let, a kljub visoki starosti se je močna in zdrava, goni kravo na pašo in cepi drva. Letina pri nas je taka-le: Mošta smo dobili precej več od lani in prodajamo liter po 16—20 kr. Krompirja je obilo in je lepo debel. Žita so bila bolj slaba, ajda pa prav lepa. Slive so pri nas obrodile kakor že dolgo ne in smo jih prodajali po 1—2 gld. stari vagan.

(Iz slovenbistriškega okraja) nam poročajo: G. Ludovik Kresnik je silno vznemirjen, da mu slovenski listi sedaj pred volitvijo izprašujejo njegovo narodno vest. Pa saj ne more tajiti, da si je tega sam kriv. Pri nas, kjer si stojite dve stranki nasproti, slovensko-kmečka in nemško-mestna, treba se je sedaj v zadnjih trenutkih pred volitvami strogo držati svoje stranke. Ludovik Kresnik sicer sam sebe še zmiraj šteje za Slovence, toda kako mu naj naša slovensko-kmečka stranka zaupa, ko pa se ravno sedaj vedno posvetuje pogovarja in brati z nemško mestno gospodo ter jo hvali ter nekatere nemškutarje tudi imenuje pred ljudstvom kot Slovence. Lud. Kresnik se bo tako dolgo posvetoval in pogajal z Nemci, da na zadnje ne bo ne ud okrajnega šolskega sveta, ne ud okrajnega zastopa, in celo nazadnje tudi ne več — občinski predstojnik v Črešnjevcu. Potem pa lahko stopi v politični penzijo ter v njem premišljuje, kako daleč pride kmet v slovenbistriškem orkaju, ki noče odločno hoditi s kmetško-slovensko stranko!

(Žrtva celjskih tolovajev.) Uglédni narodnjak gostilničar g. Vrankovič iz Braslovč je tudi prišel gledat pozdrav Čehov v Celje. Na rahločutnega moža je čudno vplivalo živinsko tuljenje in žvižganje celjske nemške sodrge. Ko je šel potem domov, je vračajočega udaril neki nemški junak od zadej po glavi, prišel je domov ves razburjen ter se ni več pomiril, nego so ga morali pretečeni teden odpeljati v norišnico v Gradec.

(Žitne cene.) Dne 11. t. m. so bile cene na dunajski borzi: Pšenica za jesen 8 gld. 54 kr., za spomlad 8 gld. 84 kr., rž za jesen 6 gld. 96 kr., za spomlad 7 gld. 37 kr., tursica za september-oktober 5 gld. 48 kr., za maj-juni 5 gld. 70 kr., oves za jesen 5 gld. 20 kr., za spomlad 5 gld. 68 kr.

Iz drugih krajev.

(Ministerski predsedniki.) Grof Clary je od leta 1848. že 25. minister-predsednik in 22. pod sedanjim vladarjem. Metternichu so sledili le-ti ministri-predsedniki: grof Kolovrat, baron Pillersdorff, baron Wessenberg, knez Schwarzenberg (pod istim je stopil Fran Josip I. na prestol), grof Buol-Schauenstein, grof Rechberg, nadvojvoda Rajner, grof Belcredi, grof Beust, knez Carlos Auersperg, grof Taaffe, pl. Plener star., vitez Hasner, grof Potocki, grof Hohenwart, baron Holzgethan, knez Adolf Auersperg, pl. Stremayr, grof Taaffe, knez Windischgrätz, grof Kielmansegg, grof Badeni, baron Gautsch in grof Thun. Kakor vidimo, so bili dosedaj skoro vsi ministri-predsedniki Nemci in plemenitaši.

(Obsojen Slovenec.) Nek ljubljanski trgovec se je pri kontrolnem shodu oglasil z besedo «tukaj» namesto z besedo «hier.» Dobil je za to pet dni zapora. Tako se nam vsiljuje nemščina! Iz Trsta pa poročajo listi, da so se tam smeli oglašati vojaki brez kazni tudi v italijanskem jeziku. Take pravice imajo Slovenci v Avstriji!

(Nasprotnica omike?) V katoliški cerkvi je 74 redov, ki se bavijo z ljudskim poukom in izmed teh redov imajo samo šolski bratje 1442 šol in 324.180 učencev. Za vse te šole država in dežela ne dado nič in se vzdržujejo z milodari. Ali je torej katoliška cerkev nasprotnica omike?

(Najdaljšo brado) ima neki 72 let stari kovinski delavec v Vandennu na Francoskem. Mož je 160 cm visok, njegova brada je pa 3 in pol metra dolga. Kadar gre na sprehod, ima brado pod pazduho zvito, po zimi pa jo zavije okoli vratu, da ga varuje mraza!

(Svatbe.) Nadvojvodinja Štefanija se baje misli omožiti z ogrskim grof. Elmerjem Lanyayem, ki je nastavljen pri avstrijskem poslanstvu v Londonu. — Grški princ Nikolaj se zaroči s hčerko črnogorskega kneza, s Ksenijo. Ksenija biva zdaj v Petrogradu ter je znana kot nenavadna lepota.

(Koroške novice.) Okrajnim glavarjem v Velikovcu je imenovan g. Fr. Mayerhofer pl. Grünschübel. Navec, ki ne zna slovenski. — Beljačanom je cesar dejal, ko se mu je poklonilo odposlanstvo občinskega sveta: «Ne pozabite, da ste Avstrijci». Beljčani so namreč radi večkrat preveč nemški. — Deželno sodišče v Celovcu je določilo, da mora okrajno sodišče v Beljaku sprejemati slovenske tožbe in jih v slovenščini reševati.

(Najmlajši nadvojvoda) Nadvojvodinja Marija Valerija je porodila dne 9. t. m. v Valseju nadvojvoda, kateri bo krščen v soboto dne 14. t. m. Pri krstu bo navzoč tudi presvetli cesar.

(V Srbiji) so razmere jako žalostne. Vse vzdihuje pod težo Milanove samoljubnosti. Človek ne ve več, kako bi storil Milanu prav, ali kako bi delal, da bi ga vsaj ne razžalil. In če se čuti Milan razžaljenega, potem gorje človeku! Rusija težko gleda ravnanje Milanovo in gotovo bo tako dolgo delala, da spravi Milana čez srbsko mejo. Bog dal, da se ji to kmalu posreči.

(Poskušen umor soproge.) Kakor poročajo z Dunaja, je po noči dne 2. t. m. 28letni posestnik Lutz iz Offenbacha na Bavarskem ustrelil dvakrat iz revolverja proti svoji ženi, ne da bi jo zadel, potem pa je samega sebe nevarno ranil s tremi metki. Vzrok tej rodbinski drami je ta, da je Lutzu zašla žena na kriva pota: nahajala se je pod npravstvenopolicijskim nadzorstvom. Mož jo je prosil, da se poboljša in vrne k njemu: a ko vse lepe besede nič niso pomagale, je poskušal umor, radi česar se bo imel seveda odgovarjati pred sodiščem. Lutz so spravili v inkvizitno bolbolnišnico.

(Luccheni.) Dne 21. novembra se bode končal za Lucchenija samotni zapor. Po postavi se mu zapor ne sme podaljšati. Luccheni se vedno strogo drži hišnega reda jetnišnice. Dve celici ima. V prvi je njegovo »stanovaje«, v drugi izdeluje šatulje. Obe celici skozi okna ne dobivate samo dnevne svetlobe, celo solnce večkrat posije v samotni Lucchenijev zapor. Luccheni mnogo čita. Zelo rad bi bral časopise, katere vedno zahteva. Doslej je došlo nanj samo 12 pisem, v roke jih je dobil 11. V pismih so bili samo pobožni pozivi k pokori. Jedno pismo je bilo šifrirano in si ga policija ne more raztolmačiti. Morilec avstrijske cesarice se je v zaporu precej odebelil. Mnogim poštenim ljudem se slabše godi, nego Luccheniju.

(Otok v smrti nevarnosti.) 2-letni sinček uradnika Vlaha zašel je na v bližini se nahajajočo železnično progo postaje Svatonoviške na Gorenje. Avstrijskem ter se tam, ne da bi ga kdo opazil, igral s kamenčki, ko je kmalu na to pripihal v postajo osebni vlak. V zadnjem hipu opazil je otroka vlakovodja, toda bilo je že prepozno in vlaka ni mogel ustaviti več. Vlak je sunil otroka k tlem, in ne da bi se zganilo, ležalo je dete na tleh. In glej čudo, ostalo je, potem ko je ves vlak vozil čez malo telesce, nepoškodovano! Dobil je le par neznatnih prask.

(Kotel je razletel) na ruskem parniku «Nikolaj» blizu Petrograda; trije mornarji so mrtvi, eden težko ranjen. V strahu in neredu, ki je nastal vsled eksplozije, je palo nekaj oseb s krova in so se potopili dva možka in ena ženska.

Društvene zadeve.

(«Pevsko in bralno društvo Maribor») v Mariboru naznanja Slovincem v Mariboru in okolici, da priredi dne 3. decembra t. l. zvečer ob 6. uri v veliki dvorani »Narodnega doma« Miklavžev večer. Vspored, katerega pravočasno objavimo, bo za

Maribor posebno zanimiv in sicer petje, tamburanje, komičen prizor in jedna igra; glavna točka bo seveda »Miklavž« s spremstvom, ki bo pridne otroke obdaroval, a hudobnim tudi pokazal svoj upliv s »parkelji«. — Zadnjič smo nekoliko ošibali, da društvo ne dobi podpore od rodoljubov, na katere se je zapupno obrnilo. Danes uže lahko poročamo zadovoljstvom, — da doneski uže po malem dohajajo. Vrinila se je tudi neljuba pomota, ker g. predsednik dr. Pipuš ni daroval 3, ampak 6 K. — Kdor iz prijaznosti novo prerojenemu društvu hoče kaj pokloniti, naj blagovoli doposlata na predsedništvo: Dr. R. Pipuš, odvetnik, Maribor.

(V »Narodni dom«) III. nadstropje naj dojdejo slovenski mladeniči in gospodičine, ter se vpišejo v bralno in pevsko društvo. — Časopisov je veliko, kakor tudi knjig na razpolago. Vpisuje se vsak dan od 7 ure zvečer.

(Za šolo na Muti) poklonil kvartet s kibici 13 kron.

(Bralno društvo) v Št. Pavlu pri Preboldu priredi 15. oktobra po večernicah društveno zabavo. Gospod M. Jelovšek bo imel podučni govor o živinoreji in potem sledi srečolov v korist bralnega društva.

(V Braslovčah) se snuje kmetijska zadruga, dotično zborovanje bode vodil gosp. Ivan Kač iz Žalca, na dan 15. t. m. ob pol četrti uri popoldne v prostorih gsp. Antona Plaskana v Braslovčah. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, vabi tem potom k mnogobrojni udeležbi najljubneje osnovalni odbor.

(Načelnštvo Zveze spodnještajarskih zadrug) se je zbralo dne 9. t. m. v mariborskem «Narodnemu domu» ter si izvolilo namestnikom načelnika dr. R. Pipuša, blagajnikom Jož. Cerjaka in tajnikom A. P. Korošca. Zajedno se je poskrbelo vse potrebno za vknjiženje Zveze. Zveza vabi sedaj vse štajarske rodoljube, da pristopijo v njeno kolo bodisi kot udi bodisi kot podporniki. Ud Zveze lahko postane vsaka zadruga in vsak posameznik, ki je že ud kakega zadrugnega zavoda in ki vplača enkrat za vselaj 10 K pristopnine ter vzame vsaj en delež à 30 K. Podpornik Zveze postane lahko vsakdo. Rodoljubi, ako hočete, da Zveza deluje točno, vspešno in vplivno, pristopite k njej ter ji vdahnite življenje z denarjem!

(Kmetijska zadruga) pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je ustanovljena. Na nedeljskem shodu je takoj pristopilo 40 kmetov k zadrugi in se je tudi takrat izvolil odbor. Živeli za napredek svojega stanu vneti jakobski kmetje! Sosedje, ki še nimate zadruga, ustanovite si jo tudi vi!

(Vabilo k društveni zabavi), katero priredi bralno društvo v Št. Pavlu v Savinjski dolini dne 15. t. m. popoldne ob pol 4. uri v gostilni pri Peku v prid lastni blagajni in šolski mladini s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav. 2. Poučni govor o kmetijstvu govori g. Jelovšek. 3. Srečolov. 4. Prosta zabava. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

(Pri Sv. Jakobu v Slov. gor.) se bode dne 24. t. m. vršilo slovesno odkritje nagrobnega spomenika tamošnjemu umrlemu učitelju g. Rudolfu Hergouthu. Tovariši in znanci naj s svojo prisotnostjo pri odkritju pokažejo svetu, kako drag jim bil prerano umrli tovariš.

(Parnik) «Southwark» družbe «Red Star Linie» v Antwerpenu je vsled brzojava z dne 3. oktobra srečno dospel v New-York.

Listnica uredništva: G. dopisatelju iz Št. Jakoba: Za tokrat prepozno! Prihodnjič! Prosimo Vas večkratnega dopisovanja! — Gosp. dopisnik iz Majšberga: Vaš dopis je tako oster, da bi brezdomno prišel naš list s sodiščem v neljubo dotiko. Pritožite se tudi pri glavarstvu! — Gosp. dopisniku iz Št. Lovrenca v Slov. goricah: Pride o primernem času! — Gsp. B. Š. na Dunaju: V Mariboru jih je po domačih časniških poročilih izstopilo okolo 70. Uradna poročila pa se niso izdala. Da med temi izstopivšimi ni nobenega Slovence, je samoumevno.

Listnica upravnštva. — Gospod Fr. Grossman v Valahiji: denar sprejeli. Pozdrav!